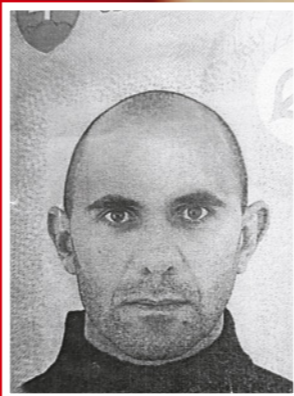

Dagmar (†45) tušila, že neskončí dobre.

Bývalý muž zastrelenej Róbert aj dcéra Tereza s priateľom vinia políciu z nečinnosti.

Vrah Štefan (†37) nezniesol odmietanie od ženy, ale svoju úlohu v prípade hrali zrejme aj peniaze.

Prevychováme násilníkov?

Psychológ **Róbert Vavro (32)** si myslí, že keby u nás fungoval svetoznámy projekt z americkej Minnesoty, ktorý chráni ženy, tragédií by bolo oveľa menej.

Pochovali ju za prítomnosti kňaza. Rodina a známi sa konečne mohli rozlúčiť s Dagmar (†45), ktorú v centre Bratislavy, po tom, ako vyšla z domu, zastreli troma ranami z pištole jej bývalý milenc Štefan (†37). Nezmyselná smrť je najväčšou ranou pre jej deti. Zo šoku sa spamätáva syn Sebastián (13) a dcéra Tereza (27), ktorá dokonca videla popravu na vlastné oči. Mama jej zomrela v náručí.

Pomoc neprišla

Psychopat, ktorý vraj prenasledoval Dagmar už od leta a pre ktorého si najala aj ochrankára, je mŕtvý, zastreli sa. Niet teda koho súdiť. Preto sa hnev rodiny sústreďuje na strážcov zákona. Napriek tomu, že prenasledo-

vaná Dagmar v strachu o svoj život podala na políciu trestné oznámenie, pomoc, ktorá by odvrátila to najhoršie, neprišla.

Nahnevaný je aj generálny prokurátor Jaromír Čížnár. Hovorí, že polícia, prokuratúra ani súdy nevyužívajú vždy všetky paragrafy, ktoré máme k dispozícii. A nielenže nevyužívajú, ale veľakrát pozerajú na ženu ako na hysterku a presviedčajú ju, že to až také zlé nie je. Namiesto procesne komplikovaného trestného stíhania sa uspokojia s menej administratívne náročným priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu, pri ktorom násilník obide s pokutou, a to aj opakovane. Preto Čížnár sľúbil preveriť podania, ktoré sa skončili práve týmto verdiktom.

Našťastie, nie je pravidlo, že všetci sedia so založenými ru-

kami, veď vo väzniciach sú aj v tomto momente muži odsúdení za domáce násilie či za nebezpečné vyhrážanie.

Zázrak menom Duluth

Keby sa Dagmar a Štefan stretli v americkom meste Duluth, v štáte Minnesota, zrejme by k vražde nedošlo. Toto mesto, v ktorom žije necelých deväťdesiat tisíc obyvateľov, sa preslávilo tým, že vďaka špeciálnemu programu dokázalo takmer úplne potlačiť násilie páchané na ženách. Duluthský projekt DAIP prebrala aj Rada Európy a plánuje ho zaviesť celoplošne.

Príbeh erotickej masáže Dagmar, ktorá ponúkala svoje služby cez internet, a jej psychicky nevyrovnaného klienta, síce nie je klasický model domáceho násillia, ale v meste Duluth by

ohrozená matka neploletého dieťaťa mala za chrbtom minimálne sociálku a netínavných pracovníkov tamojšej mimovládky DAIP, starajúcej sa o týrané ženy. Prenasledovateľa by si podala polícia.

Svoje o tom vie psychológ Róbert Vavro, ktorý v Nemecku absolvoval ročný výcvik podľa takzvaného modelu Duluth a vzdelávací program sa snaží presadiť aj v našich podmienkach. Pracuje na slobode aj vo väznici s mužmi, ktorí páchali násilie vo vzťahoch alebo v rodinách. Len posedenie v chládku totiž muža nezmení tak, aby po návrate domov blízky opäť nespôsobil fyzickú či psychickú bolesť.

„Muži si často nevedia priznať, že ich správanie je neprijateľné, že by mali mať kontrolu nad

svojimi emóciami, a aj za mrežami sa stále cítia nevinní,“ hovorí Róbert Vavro.

Prihlásili ho priatelia

Do intervenčného programu na slobode, ktorý pozostáva z dvojhodinových sedení v týždenných intervaloch počas roka, sa dá dostať rôzne – na príkaz súdu, ale aj dobrovoľne. „Pomáhal som mužovi, ktorého prihlásili priatelia, pretože videli, že partnerka trpí. Pracoval na sebe a nedávno ma od neho potešil telefonát, že po sedeniach sa im narodilo dieťa a žijú spokojne,“ dodáva.

Zázraky na počkanie sa, samozrejme, robiť nedajú, a nie každý muž je schopný na seba pracovať. Veľa však urobí hoci len to, ak sa muž naučí takzvanú metódu time out, aby predišiel

fyzickému konfliktu s partnerkou. Čo to znamená? „Keď sa nahnevá, odíde zo situácie – von z izby, z bytu. Zafajčiť si, zatelefonovať kamarátovi, prejsť sa. Keď sa upokojí, zavolá ženu, či sa môže vrátiť. Dôležité je, aby jeho odchod akceptovala aj partnerka, nenástojila na vyjasňovaní vecí hneď a okamžite,“ vysvetľuje psychológ.

Mechanizmov a trikov, ako naučiť muža empatii a sebaovládaniu, je viacero. Treba len chcieť. Psychológ, ktorý spolupracuje s Alianciou žien Slovenska, však priznáva, že situácia u nás má od tej v meste Duluth ešte ďaleko. Po prvé, je tam nulová tolerancia násillia páchaného na ženách, susedia napríklad nestrkajú hlavu do piesku. Po druhé, hneď ako sa objaví problém, rieši ho via-

Na otázku, aké dôkazy musí na políciu predložiť prenasledovaná žena, aby sa jej podaním dalo seriózne zaoberať, hovorca policajného prezídia Michal Slivka odpovedal: „Polícia sa zaoberá každým podaným oznámením. Dôležité je uviesť všetky skutočnosti, ktoré sú oznamovateľovi známe, sú pravdivé a pre postup príslušných orgánov podstatné. Každý prípad je individuálny, preto je potrebné s príslušným orgánom spolupracovať a postupovať podľa jeho pokynov.“

cero inštitúcií naraz a spolu. Na páchatelov sa vyvíja veľký tlak zo všetkých strán aj v prípade „drobných prehreškov“ proti slušnému spolunažívaniu. Žena okamžite dostáva letáky, kam sa má obrátiť, mužovi navrhnu účasť v programe, v ktorom sa naučí správne zvládať situácie, vzdať sa potreby absolútnej kontroly a moci nad súčasnou alebo bývalou partnerkou. Inštitúcie si nepohadzujú problém a kompetencie ako horúci zemiak.

Kompetentní sa u nás chvália tým, koľko legislatívnych zmien prijali na ochranu žien, napríklad od prvého januára tohto roku už môže byť násilník vykázany z bytu

až na desať dní, namiesto dvoch. Mimochodom, polícia a prokuratúra majú k dispozícii aj palicu na stalkerov, akým bol i Dagmarin vrah, už oveľa dlhšie. Nebezpečné prenasledovanie je trestný čin od roku 2011. Človek zaň môže skončiť v chládku až na tri roky. Štefan sa tam nestihol dostať... ■

Psychológ Róbert Vavro hovorí, že muži sa dokážu naučiť ovládať agresivitu. Samozrejme, nie každý.

